II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2022/398,

9. märts 2022,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 765/2006, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Valgevenes ja Valgevene osalemisega Venemaa agressioonis Ukraina vastu

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 215,

võttes arvesse nõukogu 15. oktoobri 2012. aasta otsust 2012/642/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Valgevenes ja Valgevene osalemisega Venemaa agressioonis Ukraina vastu ([1]),

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa Komisjoni ühist ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu võttis 18. mail 2006 vastu määruse (EÜ) nr 765/2006 ([2]).

(2) Määrusega (EÜ) nr 765/2006 on jõustatud otsuses 2012/642/ÜVJP sätestatud meetmed.

(3) Nõukogu otsusega (ÜVJP) 2022/399 ([3]) laiendatakse sanktsioonide kohaldamisala, et jätkata Euroopa Ülemkogu 24. veebruari 2022. aasta järelduste rakendamist tulenevalt Valgevene osalemisest Venemaa vastuvõetamatus ja ebaseaduslikus sõjalises agressioonis Ukraina vastu, mis on rahvusvahelise õiguse kohaselt agressiooniakt.

(4) Võttes arvesse olukorra tõsidust, on vaja võtta lisameetmeid. Seega laiendatakse otsusega (ÜVJP) 2022/399 veelgi juba olemasolevaid finantspiiranguid. Eelkõige keelatakse sellega noteerida liidu kauplemiskohtades Valgevene riigile kuuluvate üksuste aktsiaid ja osutada nendega seotud teenuseid. Lisaks kehtestatakse uued meetmed, millega piiratakse märkimisväärselt Valgevenest liitu suunduvaid rahavooge, keelates võtta Valgevene kodanikelt või residentidelt vastu hoiuseid, mis ületavad teatavat väärtust, ning pidada liidu väärtpaberite keskdepositooriumides Valgevene klientide kontosid ja müüa Valgevene klientidele eurodes nomineeritud väärtpabereid. Samuti keelatakse teha Valgevene Keskpangaga tehinguid, mis on seotud reservide või varade haldamisega, pakkuda riiklikku rahastust kaubavahetuseks Valgevenega ja Valgevenes investeeringute tegemiseks (lubatud on vaid mõni erand) ning tarnida Valgevenesse või Valgevenes kasutamiseks europangatähti.

([1]) ELT L 285, 17.10.2012, lk 1.

([2]) Nõukogu 18. mai 2006. aasta määrus (EÜ) nr 765/2006, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Valgevenes ja Valgevene osalemisega Venemaa agressioonis Ukraina vastu (ELT L 134, 20.5.2006, lk 1).

([3]) Vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 9.

(5) Otsusega (ÜVJP) 2022/399 kehtestatakse täiendavad piiravad meetmed, mis on seotud spetsiaalsete finantssõnumiteenuste osutamisega teatavatele Valgevene finantssüsteemi seisukohast olulistele Valgevene krediidiasutustele ja nende Valgevene tütarettevõtjatele, kelle suhtes liit on juba kehtestanud piiravad meetmed.

(6) Selleks et tagada määruses (EÜ) nr 765/2006 sätestatud meetmete nõuetekohane rakendamine, on samuti tarvis lisada ühtse Euroopa taeva lennuliikluse korraldamise võrgu funktsioonide rakendamise eest vastutavale võrgustiku haldajale kohustused seoses ülelendude keelamisega ja muuta sätteid, mis käsitlevad meetmetest kõrvalehoidmist. Kuigi valitseb ühine arusaam, et külmutatav vara ja külmutatavad majandusressursid hõlmavad ka krüptovara ning et laene ja krediiti võib anda krüptovara kaudu, on sellise vara eripära arvestades asjakohane siiski täpsustada vabalt võõrandatavate väärtpaberite mõistet.

(7) Määrust (EÜ) nr 765/2006 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 765/2006 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 punkt 9 asendatakse järgmisega:

„9. „vabalt võõrandatavad väärtpaberid“ – järgmised väärtpaberite liigid, ka krüptovara kujul, millega kaubeldakse kapitaliturgudel (välja arvatud makseinstrumendid):

i) äriühingute aktsiad, osad ja muud väärtpaberid, mis on samaväärsed äriühingute, seltsingute või muude üksuste aktsiate või osadega, ning aktsiate hoidmistunnistused;

ii) võlakirjad või muus vormis väärtpaberistatud võlad, sealhulgas selliste väärtpaberite hoidmistunnistused;

iii) muud väärtpaberid, mis annavad õiguse omandada või müüa selliseid vabalt võõrandatavaid väärtpabereid või millest tuleneb rahaline arveldus, mille kindlaksmääramise aluseks on vabalt võõrandatavad väärtpaberid;“.

2) Artiklisse 1 lisatakse järgmised punktid:

„20. „väärtpaberite keskdepositoorium“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 909/2014 (*) artikli 2 lõike 1 punktis 1 määratletud juriidiline isik;

21. „hoius” – kreeditsaldo, mis tekib kontole jäänud rahalistest vahenditest või tavalistest pangatehingutest tulenevatest ajutistest olukordadest ja mille krediidiasutus peab kohaldatavate õigusaktis sätestatud ja lepinguliste tingimuste kohaselt tagasi maksma, sealhulgas tähtajalised hoiused ja säästuhoiused, välja arvatud kreeditsaldo, mille

i) olemasolu saab tõendada üksnes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL (**) artikli 4 lõike 1 punktis 15 määratletud finantsinstrumendiga, välja arvatud juhul, kui see on säästutoode, mida tõendab nimeline hoiusertifikaat ja mis oli liikmesriigis olemas 2. juulil 2014;

ii) põhisumma ei ole nimiväärtuses tagasimakstav;

iii) põhisumma on nimiväärtuses tagasimakstav üksnes krediidiasutuse või kolmanda poole erigarantii või kokkuleppe alusel;

22. „investoritele kodakondsuse andmise kava“ (ehk nn kuldne pass) – liikmesriigi kehtestatud menetlus, mis võimaldab kolmandate riikide kodanikel saada kodakondsuse vastutasuks eelnevalt kindlaksmääratud maksete ja investeeringute eest;

23. „investoritele elamisloa andmise kava“ (ehk nn kuldne viisa) – liikmesriigi kehtestatud menetlus, mis võimaldab kolmandate riikide kodanikel saada elamisloa vastutasuks eelnevalt kindlaksmääratud maksete ja investeeringute eest;

24. „kauplemiskoht“ – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 24 esitatud määratluse kohane reguleeritud turg, mitmepoolne kauplemissüsteem või organiseeritud kauplemissüsteem.

_____

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 909/2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012 (ELT L 257, 28.8.2014, lk 1).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL, finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).“

3) Artikkel 1m asendatakse järgmisega:

„Keelatud on teadlikult ja tahtlikult osaleda tegevuses, mille otsene või kaudne eesmärk või tagajärg on käesolevas määruses sätestatud keeldudest kõrvalehoidmine.“

4) Lisatakse järgmised artiklid:

„*Artikkel 1ja*

1. Keelatud on Valgevene Keskpanga reservide ja varade haldamisega seotud tehingud, sealhulgas tehingud juriidiliste isikute, üksuste või asutustega, kes tegutsevad Valgevene Keskpanga nimel või juhtimisel.

2. Erandina lõikest 1 võivad pädevad asutused anda tehinguks loa, kui see on kogu liidu või asjaomase liikmesriigi finantsstabiilsuse tagamiseks tingimata vajalik.

3. Asjaomane liikmesriik teavitab kavatsusest anda lõike 2 kohane luba viivitamata teisi liikmesriike ja komisjoni.

Artikkel 1jb

Alates 12. aprillist 2022 on liidus registreeritud või tunnustatud kauplemiskohtades keelatud noteerida selliste Valgevenes asutatud juriidiliste isikute, üksuste või asutuste vabalt võõrandatavaid väärtpabereid, kellest üle 50 % kuulub riigi omandisse, ja osutada nendega seotud teenuseid.

Artikkel 1t

1. Keelatud on pakkuda riiklikku rahastamist või anda rahalist abi kaubavahetuseks Valgevenega või Valgevenes investeeringute tegemiseks.

2. Lõikes 1 sätestatud keeldu ei kohaldata järgmise suhtes:

a) siduvad rahastamis- ja rahalise abi andmise kohustused, mis on võetud enne 10. märtsi 2022;

b) riiklik rahastamine või rahaline abi kogusummas kuni 10 000 000 eurot projekti kohta, millest saavad kasu liidus asutatud väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, või

c) riiklik rahastamine või rahaline abi toidukaupadega kauplemiseks ning põllumajanduslikuks tegevuseks või meditsiini- või humanitaareesmärkidel.

Artikkel 1u

1. Keelatud on võtta vastu hoiuseid Valgevene kodanikelt või Valgevenes elavatelt füüsilistelt isikutelt või Valgevenes asutatud juriidilistelt isikutelt, üksustelt või asutustelt, kui füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse hoiuste koguväärtus krediidiasutuse kohta ületab 100 000 eurot.

2. Lõiget 1 ei kohaldata liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonda kuuluva riigi või Šveitsi kodanike suhtes või selliste füüsiliste isikute suhtes, kellel on liikmesriigis, Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvas riigis või Šveitsis ajutine või alaline elamisluba.

3. Lõiget 1 ei kohaldata hoiuste suhtes, mis on vajalikud liidu ja Valgevene vaheliseks piiriüleseks kauplemiseks keelustamata kaupade ja teenustega.

Artikkel 1v

1. Erandina artikli 1u lõikest 1 võivad pädevad asutused anda loa võtta selline hoius vastu tingimustel, mida nad peavad asjakohaseks, olles eelnevalt kindlaks teinud, et hoiuse vastuvõtmine on

a) vajalik artikli 5u lõikes 1 osutatud füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste või asutuste ja nende ülalpeetavate pereliikmete põhivajaduste rahuldamiseks, sealhulgas toiduainete, üüri või hüpoteegi, ravimite ja ravikulude, maksude, kindlustusmaksete ning kommunaalteenuste tasumiseks;

b) ette nähtud üksnes õigusabiteenustega seotud mõistliku töötasu maksmiseks või nendest teenustest tulenevate kulude hüvitamiseks;

c) vajalik erakorraliste kulutuste katteks, tingimusel et asjaomane pädev asutus on vähemalt kaks nädalat enne loa andmist teavitanud teiste liikmesriikide pädevaid asutusi ja komisjoni põhjustest, mille alusel ta peab vajalikuks konkreetne luba anda, või

d) vajalik diplomaatilisele või konsulaaresindusele või rahvusvahelisele organisatsioonile ametlikel eesmärkidel.

2. Asjaomane liikmesriik teavitab kahe nädala jooksul pärast loa andmist teisi liikmesriike ja komisjoni kõikidest lõike 1 punktide a, b ja d alusel antud lubadest.

Artikkel 1w

1. Erandina artikli 1u lõikest 1 võivad pädevad asutused anda loa võtta selline hoius vastu tingimustel, mida nad peavad asjakohaseks, olles eelnevalt kindlaks teinud, et hoiuse vastuvõtmine on

a) vajalik humanitaareesmärgil, näiteks abi, sealhulgas meditsiinitarvete, toidu või humanitaartöötajate ja seotud abi kohaletoimetamiseks või kohaletoimetamise hõlbustamiseks, või inimeste evakueerimiseks, või

b) vajalik selliseks kodanikuühiskonna tegevuseks, mis edendab otseselt demokraatiat, inimõigusi või õigusriiki Valgevenes.

2. Asjaomane liikmesriik teavitab kahe nädala jooksul pärast loa andmist teisi liikmesriike ja komisjoni kõikidest lõike 1 alusel antud lubadest.

Artikkel 1x

1. Liidu väärtpaberite keskdepositooriumidel on keelatud osutada Valgevene kodanikele või Valgevenes elavatele füüsilistele isikutele või Valgevenes asutatud juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele määruse (EL) nr 909/2014 lisas määratletud teenuseid, mis on seotud pärast 12. aprilli 2022 emiteeritud vabalt võõrandatavate väärtpaberitega.

2. Lõiget 1 ei kohaldata liikmesriigi kodanike ega nende füüsiliste isikute suhtes, kellel on liikmesriigis ajutine või alaline elamisluba.

Artikkel 1y

1. Keelatud on müüa Valgevene kodanikele või Valgevenes elavatele füüsilistele isikutele või Valgevenes asutatud juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele pärast 12. aprilli 2022 emiteeritud vabalt võõrandatavaid väärtpabereid, mis on nomineeritud eurodes, või selliste investeerimisfondide osakuid, millega nendesse väärtpaberitesse investeeritakse.

2. Lõiget 1 ei kohaldata liikmesriigi kodanike ega nende füüsiliste isikute suhtes, kellel on liikmesriigis ajutine või alaline elamisluba.

Artikkel 1z

Ilma et see piiraks aruandlust, konfidentsiaalsust ja ametisaladust käsitlevate kehtivate normide kohaldamist, peavad krediidiasutused:

a) esitama hiljemalt 27. maiks 2022 oma asukohaliikmesriigi pädevale asutusele või komisjonile loetelu üle 100 000 EUR suurustest hoiustest, mis kuuluvad Valgevene kodanikele või Valgevenes elavatele füüsilistele isikutele või Valgevenes asutatud juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele. Krediidiasutused ajakohastavad teavet selliste hoiuste kohta iga 12 kuu järel;

b) esitama oma asukohaliikmesriigi pädevale asutusele teabe üle 100 000 EUR suuruste hoiuste kohta, mis kuuluvad Valgevene kodanikele või Valgevenes elavatele füüsilistele isikutele, kes on omandanud liikmesriigi kodakondsuse või õiguse elada liikmesriigis investoritele kodakondsuse või elamisloa andmise kava alusel.

Artikkel 1za

1. Keelatud on müüa, tarnida, üle kanda või eksportida europangatähti Valgevenesse, Valgevenes asuvale füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele, sealhulgas valitsusele ja Valgevene Keskpangale, või Valgevenes kasutamiseks.

2. Lõikes 1 sätestatud keeldu ei kohaldata europangatähtede müügi, tarnimise, ülekandmise või ekspordi suhtes juhul, kui kõnealune müük, tarnimine, ülekandmine või eksport on vajalik

a) Valgevenesse reisivatele füüsilistele isikutele või nendega koos reisivatele lähimatele pereliikmetele isiklikuks kasutamiseks või

b) Valgevenes tegutsevatele ja rahvusvahelise õiguse kohaselt puutumatutele diplomaatilistele või konsulaaresindustele või rahvusvahelistele organisatsioonidele ametlikel eesmärkidel.

Artikkel 1zb

Alates 20. märtsist 2022 on keelatud finantsandmete vahetamiseks kasutatavate spetsiaalsete finantssõnumiteenuste osutamine XV lisas loetletud juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele või Valgevenes asutatud juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele, kelle omandiõigusest kuulub otse või kaudselt rohkem kui 50 % XV lisas loetletud üksusele.

Artikkel 8ca

1. Ühtse Euroopa taeva lennuliikluse korraldamise võrgu funktsioonide rakendamise eest vastutav võrgustiku haldaja toetab komisjoni ja liikmesriike käesoleva määruse artikli 2 lõike 2 ja artikli 8b rakendamise ja järgimise tagamisel. Võrgustiku haldaja lükkab eelkõige tagasi kõik õhusõiduki käitajate esitatud lennuplaanid, mis viitavad kavatsusele viia liidu või Valgevene territooriumi kohal läbi tegevusi, mis kujutavad endast käesoleva määruse rikkumist, nii et piloodil ei ole lubatud lennata.

2. Võrgustiku haldaja esitab komisjonile ja liikmesriikidele lennuplaanide analüüsi põhjal regulaarselt aruandeid artikli 8b rakendamise kohta.“

5) Artikkel 7 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid ja komisjon teatavad üksteisele käesoleva määruse alusel võetud meetmetest ja jagavad omavahel muud nende käsutuses olevat, käesoleva määrusega seotud asjakohast teavet, eelkõige järgmise kohta:

a) käesoleva määruse alusel antud load;

b) artikli 1z alusel saadud teave;

c) rikkumised ja täitmise tagamise probleemid ning liikmesriikide kohtute tehtud otsused.

2. Liikmesriigid edastavad viivitamata üksteisele ja komisjonile muu nende käsutuses oleva asjakohase teabe, mis võib mõjutada käesoleva määruse tulemuslikku rakendamist.

3. Käesoleva artikli kohaselt esitatud või saadud teavet kasutatakse eesmärkidel, milleks see esitati või saadi, sealhulgas käesolevas määruses sätestatud meetmete tõhususe tagamiseks.“

6) Artikli 8d punkt b asendatakse järgmisega:

„b) artiklites 1j, 1k, 1l ja 1zb või V, IX ja XV lisas loetletud üksused;“.

7) Artikli 8e lõike 1 punkti c alapunkt ii asendatakse järgmisega:

„ii) käesoleva määruse kohaste meetmete mõju käsitleva teabe, näiteks külmutatud rahaliste vahendite väärtust, hoiuseid ja pädevate asutuste antud lube käsitleva teabe töötlemine.“

8) Käesoleva määruse I lisa lisatakse määrusele (EÜ) nr 765/2006 selle XV lisana;

9) Määruse (EÜ) nr 765/2006 Va lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse II lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 9. märts 2022

Nõukogu nimel
eesistuja
J.-Y. LE DRIAN

I LISA

„XV LISA

ARTIKLIS 1zb OSUTATUD JURIIDILISTE ISIKUTE, ÜKSUSTE JA ASUTUSTE LOETELU

Belagroprombank

Bank Dabrabyt

Development Bank of the Republic of Belarus (Valgevene Vabariigi Arengupank)“.

II LISA

Määruse (EÜ) nr 765/2006 Va lisa muudetakse järgmiselt.

1) Sissejuhatavas tekstis asendatakse kolmas lause järgmisega:

„Ilma et see piiraks käesoleva määruse artikli 1m kohaldamist, ei kohaldata kontrolli alla mittekuuluvate kaupades suhtes, mis sisaldavad üht või mitut käesolevas lisas loetletud komponenti, käesoleva määruse artiklite 1f ja 1fa kohast kontrolli.“

2) I kategooria „Elektroonika“ alamkategooria X.B.I.001 punktis i asendatakse punkt 1. järgmisega:

„1. „keemilise aurustussadestamise“ seadmed, mis töötava rõhul alla 10^{5} Pa, või“.

3) VII kategooria „Kosmosesõidukid ja tõukejõud“ alamkategooria X.A.VII.001 esimene lause asendatakse järgmisega:

„X.A.VII.001 Diiselmootorid ja traktorid ning nende jaoks spetsiaalselt projekteeritud komponendid, v.a need, mis on loetletud sõjaliste kaupade ühises nimekirjas või määruses (EL) 2021/821:“.

4) VII kategooria „Kosmosesõidukid ja tõukejõud“ alamkategooria X.A.VII.002 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) Õhusõidukite gaasiturbiinmootorid ning nende jaoks spetsiaalselt projekteeritud komponendid.“